

Charakteristiky kandidátov na udelenie verejného ocenenia „Ceny Košického samosprávneho kraja“

Verejné ocenenie „Cena Košického samosprávneho kraja“ udeľuje Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja podľa Zásad a postupu pre udeľovanie verejných ocenení Košického samosprávneho kraja v znení neskorších dodatkov jedenkrát ročne piatim osobnostiam a kolektívom alebo právnickým osobám za osobitný prínos pre rozvoj Košického samosprávneho kraja, za činy statočnosti, ľudskosti a hrdinstva, za vynikajúce tvorivé činy a výsledky dosiahnuté v humanitárnej, cirkevnej, kultúrnej a umeleckej, publicistickej, verejnoprospešnej, podnikateľskej, technickej a športovej činnosti. Oznámenie o možnosti predkladania návrhov na udelenie ocenenia pre kolektívy a jednotlivcov bolo z úrovne predsedu Košického samosprávneho kraja zaslané všetkým obciam a mestám v Košickom kraji dňa 05. mája 2014 a zverejnené na webovej stránke s termínom predkladania návrhov do 30. septembra 2014. V uvedenom období bolo Úradu Košického samosprávneho kraja doručených spolu 16 návrhov. V súlade s Čl. 5 ods. 1 vyššie uvedených zásad dňa 09. októbra 2014 zasadala na ten účel zriadená Komisia Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja zložená z predsedov poslaneckých klubov a predsedov komisií zastupiteľstva, ktorá posúdila došlé návrhy a zastupiteľstvu odporučila udeliť Cenu Košického samosprávneho kraja v roku 2014 týmto jednotlivcom a kolektívom:

1. Botanická záhrada Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach - kolektív zamestnancov
2. Mgr. Henrieta Farkašová a Mgr. Natália Šubrtová, reprezentantky Slovenskej republiky v zjazdovom lyžovaní zdravotne postihnutých
3. József Havasi, dirigent speváckeho zboru CSERMELY
4. Ján Kozák, tréner slovenskej futbalovej reprezentácie
5. Ing. Vladimír Sekela, múzejník

1. Botanická záhrada Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach - kolektív zamestnancov

Botanická záhrada vznikla v roku 1950 ako Botanický ústav Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach v areáli bývalého Komenského ústavu na Komenského ulici v dnešnom areáli Univerzity veterinárskeho lekárstva. V roku 1960 po vzniku Univerzity Pavla Jozefa Šafárika sa stáva jej súčasťou ako účelové zariadenie. Od roku 2003 je vedeckým pracoviskom CITES a od roku 2005 je záchytným strediskom pre rastliny. Všeobecne záväzným nariadením mesta Košice č. 25 z roku 1994 je botanická záhrada v Územnom systéme ekologickej stability mesta Košice Biocentrom. Od roku 2006 je členom Európskeho konzorcia botanických záhrad EÚ EuroGard. V roku 2007 sa stala členom medzinárodnej Agendy pre ochranu rastlín BGCI. Z hľadiska organizačnej štruktúry ju tvorí päť oddelení, fytopatológ a projektový manažér. Jej výmera je 48 ha a rozšírila sa na územie Červeného brehu po baňu na Bankove.

V súčasnosti botanická záhrada je výskumným a pedagogickým pracoviskom Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, ktoré sa špecializuje na pestovanie a udržiavanie vybraných druhov ohrozených, zriedkavých, vzácných alebo inak významných chránených a dekoratívnych rastlín a na štúdium biologických charakteristík rastlín a transfer informácií pre širokú verejnosť. Jej zamestnanci veľkú pozornosť venujú edukácii a výchovno-vzdelávacej činnosti, nakoľko externou formou výučby na Ústave biologických ekologických vied PF UPJŠ a Ústave geografie PF UPJŠ 6 študijných predmetov (Geobotanika, Tropická a subtropická vegetácia, Integrovaná

ochrana rastlín, Dendrológia, Embryológia rastlín, Štruktúra, estetika a dizajn krajiny), zabezpečujú potrebný rastlinný materiál na cvičenia pre iné botanické predmety a pre vedeckú činnosť, realizuje rôzne podujatia za účelom transferu poznatkov a výchovu k udržateľnému životnému prostrediu. Botanická záhrada zahájila tradíciu výstav spojených s predajom, klubovú činnosť (Bonsai, Gladiola, Citrus), tematické výstavy a pod.

Udelenie ocenenia „Ceny Košického samosprávneho kraja“ v roku 2014 sa navrhuje Botanickej záhrade Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach - kolektívu zamestnancov za vynikajúce výsledky transferu zhromaždených poznatkov z ríše rastlín medzi širokou verejnosťou s cieľom upevňovania trvalej udržateľnosti priaznivého životného prostredia.

2. Mgr. Henrieta Farkašová a Mgr. Natália Šubrtová, reprezentantky Slovenskej republiky v zjazdovom lyžovaní zdravotne postihnutých

Henrieta Farkašová, bytom v Lipovníku, okres Rožňava je absolventkou Trnavskej univerzity v Trnave, Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce. Jej navádzačka Natália Šubrtová je doktorandkou 2. ročníka Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici - Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov.

Medzi najväčšie športové úspechy športovkýň patria:

- 2014 - XI. Zimné paralympijské hry, Soči, Rusko : získanie dvoch zlatých medailí – zjazd, obrovský slalom a jedna bronzová medaila - slalom
- 2013 - Majstrovstvá sveta IPC v zjazdovom lyžovaní telesne postihnutých – La Molina, Španielsko : dve zlaté medaile – zjazd, slalom
- 2012 - Veľký krištáľový glóbus za absolútne víťazstvo celkového hodnotenia pretekov Svetového pohára sezóny 2011/2012 v alpských lyžiarskych disciplínach zdravotne postihnutých získali ako prvé a jediné v histórii slovenského zjazdového lyžovania
  - dva Malé krištáľové glóbusy za celkové víťazstvo v sérii pretekov Svetového pohára v disciplíne slalom a superkombinácia
- 2011 - Majstrovstvá sveta IPC v zjazdovom lyžovaní - Sestriere, Taliansko :
  - štyri zlaté medaily - zjazd, slalom, obrovský slalom, super-kombi
  - jedna bronzová medaila - tímový pretek
- 2010 - X. Zimné paralympijské hry - Vancouver, Kanada :
  - tri zlaté medaily - obrovský slalom, super G, super-kombi
  - jedna strieborná medaila - zjazd
  - Malý krištáľový glóbus za víťazstvo v celkovom hodnotení Svetového pohára sezóny 2009/2010 v disciplíne obrovský slalom
  - víťazstvo v celkovom hodnotení Európskeho pohára sezóny 2009/2010
- 2009 - Majstrovstvá sveta IPC v High 1 Resort, Južná Kórea :
  - dve zlaté medaily - zjazd, super G
  - jedna strieborná medaila – super-kombi
  - Malý krištáľový glóbus za víťazstvo v celkovom hodnotení Svetového pohára v sezóne 2008/2009 v disciplíne Super-G
  - víťazky v celkovom hodnotení Európskeho pohára sezóny 2008/2009

Významné ocenenia za reprezentáciu SR :

- rad Ľudovíta Štúra 1. triedy - rok 2014
- ocenenie ministrom školstva SR – udelením Medaily prof. Vladimíra Černušáka za dosiahnuté výsledky na ZPH v Soči 2014
- ocenenie premiérkou SR Ivetou Radičovou v ankete Športovec roka 2010 v kategórii mimoriadny počin roka
- ocenenie ministrom školstva SR - Pamätný list svätého Gorazdu za rok 2010, 2011, 2012
- udelenie univerzitných motivačných štipendií za mimoriadne športové úspechy
- nominácia Henriety na udeleniu titulu Slovenka roka 2013
- nominácia Natálie na titul Študentská osobnosť Slovenska – Junior Chamber International – Slovakia pre školský rok 2010/2011.

Športovkyne spolu pretekajú od roku 2008 a ich športové výsledky ich radia k absolútnej svetovej špičke v paralympijskom zjazdovom lyžovaní. Po paralympiáde v Soči sa so ziskom piatich zlatých medailí z dvoch paralympiád stali najúspešnejšími športovkýňami paralympijského hnutia v histórii Slovenska.

Udelenie ocenenia „Ceny Košického samosprávneho kraja“ v roku 2014 sa navrhuje Mgr. Henriete Farkašovej a Mgr. Natálii Šubrtovej za výnimočnú reprezentáciu Slovenskej republiky a Košického samosprávneho kraja získaním niekoľkých paralympijských šampiónskych titulov v zjazdovom lyžovaní.

3. József Havasi, dirigent speváckeho zboru CSERMELY

József Havasi, narodil sa v Košiciach, štúdiá absolvoval na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, kde študoval spev u profesora Godina. Spieval v Bratislave vo Vojenskom umeleckom súbore, Lúčnici a v Mladých srdciach, kde pôsobil ako asistent dirigenta. Po ukončení vysokoškolského štúdia v roku 1969 dostal angažmán v opere Štátneho divadla v Košiciach, kde bol ako elév a od sezóny 1973-74 sa stal sólistom opery.

V rokoch 1976-1986 opustil dosky divadla a stal sa regenschorim Dómu sv. Alžbety. Bol aj dirigentom zboru pri Dóme sv. Alžbety, s ktorým naštudoval mnoho omší, ktoré uviedli s orchestrom a sólistami pri príležitosti cirkevných sviatkov. V tomto období chodil aj na Kantorskú školu v Budapešti. V roku 1983 znovu dostal príležitosť spievať v divadle, kde sa predstavil ako Scarpia v Pucciniho opere Tosca. V roku 1987 sa definitívne vrátil do opery. Hostoval v Maďarsku, Českej republike, Rakúsku, Nemecku, Taliansku.

Jeho väčšie role: Smetana: Predaná nevesta - Mícha, Krušina, Verdi: Dvaja Foscariovci - Loredano, Puccini: Madame Butterfly - Sharples, Janáček: Příhody líšky bystroušky - Revírník, Verdi: Nabucco - Nabucco, Veľkňaz, Puccini: Bohéma - Schaunard, Alcindoro, Verdi: Sila osudu - Calatrava, Verdi: Traviata - barón Douphal, Rossini: Barbier zo Seville - Bartolo, Leoncavallo: Komedianti - Tonio, Tadeo, Szirmai: Mágnás Miska - gróf Korláthy, Zeller: Vtáčnik – barón Weps, Verdi Aida - Kráľ, Nedbal: Poľská krv - Zarembo, Schmidt: Notre Dame - Abbé, Bizet: Carmen - Morales, Strauss: Netopier - Frank, Verdi: Rigoletto - Rigoletto, Puccini: Tosca - Scarpia, Angelotti, Strauss: Viedenská krv - Minister, Lehár: Veselá vdova - Zeta, Dvořák: Rusalka - Hájnik, Verdi: Maškarný bál - Sudca, Janáček: Jenůfa - Stárek. V roku 2006 na požiadanie Divadla Thálie sa podujal aj na činohernú úlohu v divadelnej hre Ede Szigligetiho František Rákóczi II, v ktorej stvárnil Knitelliusa.

Na jeseň roku 1973 založil spevácky zbor Csermely, ktorý vedie dodnes a je jeho srdcovou záležitosťou. Je predsedom Občianskeho združenia Csermely. Popri speváckom zbore Csermely viedol aj iné zbory: spevácky zbor pri maďarskej priemyslovke, Vox Candidorum, Musica Aedis. Je regenschorim kostola premonštrátov v Košiciach. V roku 2011 vzniklo Občianske združenie Svätého Štefana, ktorého je podpredsedom a pri združení založil spevácky zbor z tamajších veriacich. József Havasi, na odporúčanie Lajosa Vassa si v roku 1987 prevzal ocenenie Maďarského ochranného zväzu autorov v Budapešti za predvedenie súčasných maďarských skladieb. Cenu si mohol prevziať v spoločnosti takých významných umelcov, ako József Gregor, Katalin Kovács, Kobayashi Kenichiro, v roku 2010 to bolo ocenenie maďarského Ministerstva kultúry „Pro Cultura Hungarica“ za zásluhy svojej vykonanej práce a v roku 2014 dostal cenu Harmónia za celoživotné dielo.

Udelenie ocenenia „Ceny Košického samosprávneho kraja“ v roku 2014 sa navrhuje dirigentovi speváckeho zboru CSERMELY pánovi Józsefovi Havasimu, za celoživotné pôsobenie v oblasti vážnej hudby a osobitne speváckych zborov“.

4. Ján Kozák, tréner slovenskej futbalovej reprezentácie

Ján Kozák, svoju športovú kariéru začínal vo Futbalovom klube Lokomotíva Košice, neskôr hral za Duklu Praha, RFC Bressoux, AC Bourges, odkiaľ sa vrátil späť do Lokomotívy Košice. V rokoch 1976-1984 ako člen Národného mužstva reprezentoval Československo na Majstrovstvách Európy a Majstrovstvách sveta. Počas svojej reprezentačnej kariéry odohral 55 zápasov a za Československo strelil 9 gólov. Jeho najväčšími hráčskymi úspechmi sú titul Majstra Československa v roku 1982, 3. miesto na Majstrovstvách Európy v roku 1980 a titul Najlepší futbalista ČSSR v roku 1981. Košiciam zostal verný aj ako tréner, kde pôsobil podstatnú časť svojej skoro 20 ročnej trénerskej kariéry. Najprv ako tréner 1. FC Košice, od roku 2005 do roku 2009 ako tréner MFK Košice. Pod jeho vedením sa 1. FC Košice ako prvý slovenský klub prebojoval do hlavnej fázy Ligy majstrov. Jeho najväčšími trénerskými úspechmi sú Slovenská liga v roku 1997 a 1998 a Slovenský pohár v roku 2009.

Navrhovaný na ocenenie Ján Kozák ako tréner vychoval celý rad vynikajúcich slovenských futbalistov. Celý svoj hráčsky aj trénerský život, napriek širokému geografickému záberu, žije v Košiciach a šíri jeho dobré meno nielen doma, ale aj vo svete.

Narodil sa v Matejovciach nad Hornádom a od svojich 20 rokov, teda štyri desaťročia sa venuje aktívnej športovej činnosti najprv ako futbalista – stredopoliar a v súčasnosti ako tréner slovenskej futbalovej reprezentácie.

Udelenie ocenenia „Cena Košického samosprávneho kraja“ v roku 2014 sa navrhuje Jánovi Kozákovi pri príležitosti životného jubilea - 60. narodenín za futbalovú hráčsku a trénerskú prácu a reprezentáciu mesta Košice a Košického samosprávneho kraja doma a v zahraničí.

5. Ing. Vladimír Sekela, múzejník

Ing. Vladimír Sekela sa narodil v hornozemplínskej dedinke Výrava, kde prežil len najútlejšie detstvo. Po absolvovaní vysokoškolského štúdia nastúpil v roku 1970 do Zemplínskeho múzea v Michalovciach, ako odborný pracovník. Bolo to obdobie rozvoja múzea, keď sa završovali rekonštrukčné práce na pridelených objektoch kaštieľa a nové priestory sa v

rýchlom tempe zaplňali expozíciami a výstavami. Ako každý odborný pracovník múzea, aj pán Sekela sa popri vlastnej špecializovanej práci musel stať doslova všestranným múzejníkom. Do tejto činnosti sa zapojil s vitalitou jemu vlastnou. V roku 1987 po odchode PhDr. Jaroslava Vizdala bol vymenovaný do funkcie riaditeľa. Úspešne ukončil stavebné a rekonštrukčné práce na ďalšom objekte, tzv. Starom kaštieli. Úpravami sa táto bývala hospodárska stavba zmenila na účelovú múzejnú budovu, do ktorej bola umiestnená expozícia Výtvarná kultúra na Zemplíne, zriadená sieň pre cyklické výstavy, vybudované depozitárne priestory, reštaurátorská dielňa a pracovne. Inklinujúc už v minulosti k výtvarnému umeniu spracoval spolu s PhDr. Jaroslavom Vizdalom odborný a technický scenár spomínanej expozície.

Aj po roku 1990 v neľahkej ekonomickej situácii sa mu podarilo zabezpečiť ďalšiu rozsiahlu rekonštrukciu ústredného objektu kaštieľa i budovy tzv. koniarne a zabezpečiť mnoho iných, pre múzejnú činnosť nevyhnutných technických náležitostí. Jeho široký záber v oblasti múzejnej činnosti sa prejavil i v skutočnosti, že Zemplínske múzeum v Michalovciach si dokázalo zachovať vlastnú tvár, výsledkami svojej činnosti dosiahnuť uznanie odbornej i laickej verejnosti za objavovanie a uchovávanie hodnôt regiónu Zemplína a v neposlednom rade prezentovať aj mnohé formy kultúrnej a výchovnej činnosti.

V roku 2000 po odchode s múzea začal pripravovať s bývalým kolegom monografiu o Dejinách mesta Michalovce, v roku 2011 ako zostavovateľ spolu s autorským kolektívom pripravil tematickú monografiu o živote a diela významného slovenského maliara Teodora Jozefa Moussona. V súčasnosti ako zostavovateľ participuje na príprave monografie o šľachtickom rode Sztáray zo Starého a Michaloviec. Na VII. Medzinárodnom festivale súčasného umenia, ktorý sa konal v talianskom Sanreme bol ocenený Zlatou plakétou.

Udelenie ocenenia „Cena Košického samosprávneho kraja“ v roku 2014 sa navrhuje Ing. Vladimírovi Sekelovi za dlhoročný prínos pri rozvoji múzejníctva, pri vedeckom a popularizačnom spracovaní histórie a kultúrnych tradícií regiónu Zemplín.

Košice 10. 10. 2014